

**PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
SOVELTAMISESTA, METSÄHALLITUS,
KRISTIINANKAUPUNKI**

**ARVIOINTIMENETTELYN
KALANKASVATUSHANKE,**

HANKKEESTA VASTAAVA

Metsähallitus/Kiinteistökehitys
PL 1058
70101 KUOPIO

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Kalavaltio-hanke on Metsähallituksen, Luonnonvarakeskuksen sekä Suomen ympäristökeskuksen yhteishanke, jonka tavoitteena on kotimaisen kalankasvatustuotannon kestävä kasvu ja valtion merialueiden hyödyntäminen liiketoimintamahdollisuuksia kasvattamalla. Kalavaltio-hankkeessa pyritään löytämään parhaat kalankasvatusalueet Metsähallituksen hallinnoimilta Suomen merialueilta kotimaisen kalankasvatustuotannon lisäämiseksi, jonka jälkeen niille haetaan ympäristölupa.

Osana Kalavaltiohanketta Metsähallitus suunnittelee kalankasvatustoimintaa Kristiinankaupungin merialueelle. Hankkeen suunniteltu tuotantokapasiteetti on 800 000 kiloa lisäkasvua vuodessa, jolle haetaan vastaavaa kuormitusperusteista lupaa.

Hankealue on Kristiinankaupungin vesialueella ulkosaaristossa noin 10 km päässä rannikolta. Alueella syvyys vaihtelee 20–30 metrin välillä. Alue sijaitsee merenhoitoalueella. Alueen omistaa Metsähallitus, joka toimii luvan hakijana. Kalankasvatukseen vuokrattu ja varattu alue on kooltaan 1 neliökilometriä.

Kaloja kasvatetaan verkkoaltaissa. Kehikkomateriaalina käytetään mustia polyeteenikehikoita tai vastaavia, mutta myös erilaiset teräskehikot ovat mahdollisia. Verkkoaltaiden koko vaihtelee, ja niiden määrä vaihtelee 5–15 kpl välillä. Verkkoallasalueen koko on maksimissaan 200 m * 400 m. Altaiden tarkka sijainti määräytyy lopullisen ankkurointisuunnitelman perusteella. Verkkoaltaiden syvyys on enintään 25 metriä.

Verkkoaltaat ja kalat tuodaan talveksi pois talvehtimispaikoille ja/tai perkuuseen, mutta ne voidaan myös jättää paikalle ja esimerkiksi upottaa pinnan ja jäiden alle talveksi. Erilliset talvehtimispaikat eivät liity tähän pyyntöön. Toiminnanharjoittaja huolehtii tarvittavat toimitilat, alueet ja luvat mahdollisille perkuu-, talvisäilytys tai poikastuotantopaikoille toiminnan käytännön toteuttamiseen. Kalat siirretään kuljetusaluksilla tai kalankasvatusaltaita hinaten rannikon satamiin. Tämän jälkeen kalat siirretään perkuutiloihin ja perataan niille soveltuvissa elintarviketiloissa, joilla on oma ympäristölupa.

Kasvatustalajeina voidaan kasvattaa esimerkiksi kirjolohta, siikaa, taimenta, kuhaa tai lohta. Pienten poikasten tuotantoa ei pidetä nykytekniikalla mahdollisena alueella. Kaloja ruokitaan teollisella kuivarehulla veneestä, ruokintalautalta tai erillisillä kasvatustalaskohtaisilla ruokinta-automaateilla. Rehuja säilytetään kalankasvatustalajien mantereelle sijaitsevassa varastossa ja kuljetetaan kasvatustalalle siihen soveltuvilla aluksilla.

Kuolleiden kalojen määräksi on arvioitu noin 1–20 tonnia vuodessa (normaalikuolleisuus maksimissaan noin 2 % tuotantomäärästä). Kuolleet kalat kerätään altaista ja varastoidaan ja mahdollisesti hapotetaan paljuihin tai muihin umpinaisiin säiliöihin kalankasvatustalajien huoltosatamaan. Kalajäte toimitetaan lopulta niiden hävittämiseen osoitettuihin jätteenkäsittelylaitoksiin.

Verkkoaltaiden kyllästämisenä käytettävien ja mereen päätyvien antifouling-aineiden ja kalankasvatustalassa mereen päätyvien muovimateriaalien määrää on arvioitu Luonnonvarakeskuksen ”Roskat Pois” hankkeessa olevan enintään noin 500 kg 1000 kasvatustalaa kohti. Verkkokassit voivat olla valmiiksi kyllästettyjä valmistajan toimesta. Antifouling aineet säilytetään kalankasvatustalajien tai alihankkijoiden varastossa.

Jätettä muodostuu pääsääntöisesti rehusäkeistä sekä puulavoista. Tyhjien rehusäkkien määrän on arvioitu olevan arvioidun rehukulutuksen perusteella noin 1500 kg kasvatustalauksessa. Rehusäkit toimitetaan energijätteenä. Puulavat kierrätetään ja rikkoutuneet lavat toimitetaan energijätteenä.

Veneistä ja ajoneuvoista syntyvä jäteöljy, suodattimet ja akut toimitetaan kierrätyskeskuksiin.

Koska laitos sijaitsee väylän läheisyydessä, laitosalue voidaan merkitä merialueen karttapalveluihin sekä esimerkiksi merkkipoijujen avulla mahdollisten vahinkojen välttämiseksi.

Hankealueen ympäristö

Lähimmät yksityiset ja yhteisöomisteiset vesialueet sijaitsevat noin 10 kilometrin päässä rannikolla. Alueella ei ole voimassa olevia kaavoja.

Rannikon läheisyydessä sijaitsee merialuesuunnitelmaan merkittyjä matkailu- ja virkistysalueita sekä vesiviljelyn kehittämisalueita. Alueen eteläpuolelle on merkitty tuulivoiman kehitysalueita.

Selkämeren keskisyvyys on noin 60 metriä, jossa syvin kohta on 293 metriä. Syvyys kasvaa rannikolta suhteellisen hitaasti; esimerkiksi 20 metrin syvyys saavutetaan vasta noin 10–20 kilometrin etäisyydellä rannikosta. Selkämeren eteläosissa meriveden suolapitoisuus on noin 6 promillea, kun taas pohjoisosissa se on noin 5 promillea johtuen alueen valunnasta. Selkämeren ulappa-alueet ovat karuja, mutta lievästi reheviä suhteessa tavoitearvoihin. Selkämeren eliöstö on samankaltainen kuin vähäsuolaisessa Itämeressä yleisesti ja meressä elävien lajien määrä vähenee kohti pohjoista. Avovesikausi on keskimäärin noin 250 päivää 20 vuoden aikajanaalla, sijoittuen yleensä huhtikuusta joulukuulle. Selkämeren eteläiset avomerialueet eivät välttämättä saa vuosittain jääpeitettä. Jäiden ahtautumista voi joskus hankealueen läheisyydessä tapahtua.

Suunniteltu alue sijaitsee merenhoitoalueella noin kilometrin päässä Kaskinen-Siipy vesimuodostumasta. Alueen lähimmät rantavedet kuuluvat Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen.

Suunniteltu kasvatuspaikka sijaitsee hieman yli 10 km päässä mantereesta ja noin 9 km lähimmästä saarista. Syvyys on laitoksen alueella pääosin yli 20 m, mutta lähialueella on joitain alle 20 m syviä paikkoja. Alue on täysin avoin pohjoiseen, länteen ja etelään. Keskimääräiset virtaukset ovat kovempia kuin rannikon läheisyydessä, ja aallokko on suurta kovilla yhtäjaksoisilla tuulilla.

Tuotantoalue sijaitsee GTK:n selvityksen mukaan pehmeän ja kovan maalajien välillä. Alueella sijaitsee vaihtelevasti kumpaakin maalajia. Pohjan läheisen veden happitilanne on alueella oletettavasti ilmeisen hyvä. Pohjaeläimistö on Itämerelle tyypillistä, mutta karuilla alueilla määrä on vähäisempää.

Pääasiallinen saalis alueella on silakka, jota troolataan lähinnä ulommilla merialueilla. Kasvatuspaikan lähialueilla silakkasaaliit ovat olleet vähäisiä, eikä hankealueella ole tiedossa merkittäviä kalojen kutualueita. Silakkaa puretaan suuria määriä Kaskisten kalasatamaan. Laivaväylä Kaskisiin kulkee laitosalueen koillispuolella.

Tiedossa olevat rysäpaikat sijaitsevat koillisessa noin 6–9 km etäisyydellä laitoksesta. Verkkopyyntialueet sijaitsevat sisempänä rannikon läheisyydessä.

Ahvensaalis on silakan jälkeen suurin saaliskala alueella. Ahvenen pyyntialueita ei ole tiedossa kasvatusalueen tuntumassa, koska ahvenenpyynti tapahtuu pääasiassa sisemmillä ja suojaisimmilla

alueilla. Virkistyskalastus tapahtuu sisemmillä alueilla mahdollista lohien vetouistelua lukuun ottamatta.

Hankkeen arvioidaan aiheuttavan vain vähäisiä vaikutuksia kalastukseen, kuten troolauksen ja vetouistelun rajoittumista puolen neliökilometrin alueella hankealueen läheisyydessä.

Hankkeella ei odoteta olevan vaikutuksia vesiliikenteeseen. Hankkeessa on huomioitu satama-alueille johtavat väylät. Kasvatusaltaat merkitään asianmukaisesti, ja virkistysveneily ulkomerialueilla on vähäistä.

Hankkeen ei myöskään oleteta lisäävään alueen vesiliikenteen aiheuttamaa melu- tai häirintähaittaa Natura-alueiden linnustolle.

Suunnitellun laitoksen välittömässä läheisyydessä ei ole merkittäviä virkistys- tai matkailukohteita tai vapaa-ajan asuntoja. Lähin maisemallisesti merkittävä kohde on Sälgrundin majakka noin 15 kilometrin päässä pohjoiseen. Muita virkistys- tai matkailupalvelukohteita ei sijaitse kohdealueiden lähetyvillä. FINFARMGIS päivitetyn paikkatietoaineiston perusteella laitoksen lähellä ei sijaitse myöskään esimerkiksi museoviraston osoittamia hylkyjä.

Laitoksen vaikutusalueella olevat kiinteistöalueet ovat Metsähallituksen eli luvanhakijan hallinnoimia alueita. Seuraavaksi lähin kiinteistöalue sijaitsee noin 9 km etäisyydellä laitoksesta.

Rannikon läheisyydessä sijaitsevat Natura 2000 -alueet ja niiden suojeluperusteet

Lähin Natura 2000-alue, FI0800134 Kristiinankaupungin saaristo, sijaitsee noin 9 km etäisyydellä hankealueen itäpuolella. Kristiinankaupungin saariston Natura-alue on SPA/SAC-alue, ja se on edustava esimerkki Kaskisten ja Sastmolan välisestä kapeasta saaristovyöhykkeestä. Saaristo koostuu monista, enimmäkseen pienistä, puuttomista saarista ja saarekkeista tai kivikkoisista saarista, joilla on harvakseltaan puita. Monilla saarilla on edustavia rantaniittyjä, joilla on runsas kasvillisuus ja suuri pesimälinnusto. Lähimpänä avovettä sijaitsevien saarten länsirannalla on paikoin suuria rakkoleväkeskittymiä. Alueen pesimälinnustoon kuuluu useita lajeja, jotka ovat Natura-suojeluperusteen piirissä. Lokki- ja tiirayhdyskuntia on useita. Myös saarten kasvilajisto on rikas, ja siihen kuuluu useita uhanalaisia tai harvinaisia lajeja.

Hankealueelta koilliseen, noin 15 km on toinen lähimmistä Natura-alueista, FI0800135 Närpiön saaristo, joka on SPA/SAC aluetta. Alue käsittää esimerkiksi Kaldonskärin, Pjela xfjärdenin. Kaldonskärin-Södra Björköen alueella Selkämeren pohjoisosan kallioiset saaristot vaihtuvat Merenkurkun moreenipeitteisiin saaristoihin. Laajat kivikko- ja

niitty- ja lieterannat sekä leveät lieterannat edustavat jo Merenkurkun rannikon luontotyyppijä. Rehevät matalakasvuiset rantaniityt ovat seurausta meren rannoille kuljettamista levistä. Alueelta löytyy karuja ja niukkakasvustoisia rantoja, rantalehtoja ja avoimia lähes puuttomia kallio- tai kivikkoluotoja. Tyrnikasvustot ovat paikoin erittäin mittavia. Paitsi maisemallista merkitystä, Pjälaxin rantaniityillä ja niiden ympäröimillä matalilla vesialueilla on suuri merkitys varsinkin vesilinnuille ja kahlaajille sekä muutonaikaisena levähdysalueena että pesimäalueena. Loppukesällä ja syksyllä kyseisellä alueella on tavattu levähtämässä muun muassa toistatuhatta puolisuikeltajasorsaa, satoja hanhia, kymmeniä joutsenia ja tuhansittain kahlaajia.

Lähimmät muut suojelualueet (Härkmeren kosteikot ja saaristo, Skaftungin saaristo ja Kristiinankaupungin luodot) ovat Natura-alueen sisällä, noin 10–15 km kaakkoon hankealueelta.

Hankkeen ympäristövaikutukset

Hankkeen keskeiset vaikutukset liittyvät vesistöjen rehevöitymiseen. Kalankasvatus aiheuttaa fosfori- ja typpekuormitusta, jonka pääasiallinen lähde on kalan ulosteen ja mahdollisesti syömättömän rehun sisältämät ravinteet. Ravinteet voivat edistää leväkukintoja ja rehevöitymistä, mikä vaikuttaa negatiivisesti joidenkin lajien elinympäristöihin ja virkistyskäyttöön.

Hankkeessa haetaan kuormitusperusteista lupaa, jossa kokonaiskuormitukseksi arvioidaan 3,3 tonnia fosforia ja 21,76 tonnia typpeä vuodessa. Ravinteiden vaikutuksia on mallinnettu ja arvioitu mm. niiden vaikutus levien, a-klorofyllin, perifytonin ja pohjaeläimistön muodostumiseen. Kuormituksen vaikutuksen arvioidaan rajoittuvan pääasiassa laitoksen lähiympäristöön, eikä sen odoteta aiheuttavan merkittävää muutosta herkille alueille, kuten Natura-alueille.

Esimerkiksi FICOS-mallin avulla on tarkasteltu a-klorofyllin muutoksia sekä ravinteiden leviämistä eri olosuhteissa. Pohjaeläimistöön ja perifytoniin kohdistuvien vaikutusten on arvioitu olevan vähäisiä laitoksen sijoituspaikan avoimuuden ja vedenvaihdon tehokkuuden ansiosta.

Laitoksen ilmastovaikutus on vähäinen muihin eläintuotantomuotoihin verrattuna: kirjolohifileen tuotannon hiilijalanjälki on 3,7 kg CO₂-ekv/kg. Suunniteltu sijainti on valittu hyödyntäen Finfarmgis-työkalua, jotta vaikutukset ympäristöön ja vesien hyvään tilaan jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Lisäksi laitoksen sijainti on kaukana herkistä alueista.

Hankkeen vaikutukset alueen luontoarvoihin, virkistyskäyttöön, kalastukseen ja vesiliikenteeseen arvioidaan vähäisiksi. Hanke on sovitettavissa alueen nykyisiin toimintoihin ja merialuesuunnitelman tavoitteisiin.

Haitallisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen

Merellä tapahtuva verkkoallaskasvatus on ympäristöteknologian kannalta paras mahdollinen vaihtoehto (BAT). Kiertovesilaitokset, jotka voivat vähentää ravinnepäästöjä, eivät ole useilla alueilla – kuten kyseisellä hankealueella – taloudellisesti toteuttamiskelpoisia. Lisäksi avoimilla merialueilla ei ole toistaiseksi toteutettu kierto-vesisijärjestelmiä, joissa olisi ravinteiden talteenottoa ja vedenkäsittelyä. Mekaanista ravinteiden talteenottoa ei ole myöskään kokeiltu Itämeren olosuhteissa, joten sitä ei voida pitää parhaana käytäntönä. Taloudellisten reunaehtojen lisäksi toteutusta rajoittavat kovat virtaukset, haastavat sääolosuhteet ja jäiden aiheuttamat ongelmat, jotka tekevät ympärivuotisista järjestelmistä mahdottomia.

Verkkoallaskasvatuksessa päästöjä voidaan vähentää tehokkaalla ruokinnalla ja laadukkaiden rehujen valinnalla, jolloin rehunkulutus kalakiloa kohden pienenee. Käyttämällä Itämerirehua, jotka sisältävät silakkaa ja kilohailia, voidaan pienentää ympäristövaikutuksia.

Harkintapyyntöön mukaan suurempi tuotantomäärä ja laitostyyppi vähentävät suhteellisia ympäristövaikutuksia. Suuremmissa yksiköissä tarvitaan esimerkiksi vähemmän verkkomateriaalia kalakiloa kohti, mikä pienentää antifouling-aineiden ja mikromuovien määrää. Samoin suurempi laitos mahdollistaa investoinnit tarkempiin ruokintajärjestelmiin ja muuhun ympäristötehokkuutta parantavaan teknologiaan.

Hankealue on sijainninohjaussuunnitelman (2014) mukaan erinomaisella kasvatusalueella. Ympäristövaikutuksia on minimoitu sijoittamalla laitokset FINFARMGIS-analyysin ja ravinnekuormitusmallinnusten perusteella alueille, joissa vaikutukset laimenevat ja leviävät tehokkaasti, mikä pienentää suhteellista ympäristökuormitusta.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankealue on sijoitettu merenhoitoalueelle siten, että virtausmallinnusten perusteella vältetään vaikutukset viereiseen Kaskinen-Siipy-vedimuodostumaan, jonka tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Vedimuodostuma sijaitsee noin kilometrin päässä kohteesta. Samalla on huomioitu huoltosatamien läheisyys logistiikan sujuvoittamiseksi sekä pohjoisessa suunnitteilla oleva kalankasvatushanke yhteiskuormitusvaikutusten välttämiseksi.

Selkämeren uloimmilla rannikkovesillä ja avomerellä suurin kuormituslähde on muualta mereltä tuleva ravinnekuormitus. Typpikuormitusta saapuu hajakuormituksena Pohjois-Selkämerelle, erityisesti Saaristomereltä ja Itämeren pääaltaan alueelta. Saaristomereltä tuleva kuormitus keskittyy rannikon tuntumaan, kun taas Ahvenanmeren kautta leviävä kuormitus ulottuu Selkämeren avomerialueille.

Ulkomeren taustakuormituksesta valtaosa on peräisin muilta merialueilta, ja paikallisten toimenpiteiden vaikutus tähän on rajallinen. Selkämeren rannikolla merkittävä osa kuormituksesta johtuu jokien tuomasta maatalouden hajakuormituksesta. Muita kuormituslähteitä ovat haja-asutus, metsätalous sekä rannikon pistekuormittajat, kuten kalankasvatustilat. Suunnitellun tuotantoalueen läheisyydessä ei sijaitse merkittäviä muita pistekuormittajia; lähin kalankasvatustila (Hamnskärs Lax) on noin 10 km:n etäisyydellä.

Hankealue sijaitsee ulkomerellä, missä vedenlaadun mittauksia on tehty paikallisesti ja ajallisesti vain vähän. Satelliittikuvien avulla on arvioitu vedenlaadun ominaisuuksia, kuten sameutta ja ravinnepitoisuuksia. Vuosina 2002–2023 alueen a-klorofyllipitoisuus on ollut keskimäärin 2,27 µg/l ja sameus 0,88 FNU.

Mittaukset läheisillä asemilla osoittavat, että kesäkaudella (1.7.–7.9.) klorofyllipitoisuudessa esiintyy merkittävää vaihtelua. Kymmenen vuoden (2012–2021) keskiarvoilla VAV-17-asemalla kokonaisfosforipitoisuus on ollut 14,8 µg/l, kokonaistyyppi 255 µg/l ja a-klorofylli 3,1 µg/l.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Hankevastaava on toimittanut pyynnön ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarpeesta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle 22.3.2024. Hankevastaava on täydentänyt pyyntöään 17.9.2024.

Viranomaisten kuuleminen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on kuullut ennen päätöksen tekoa Kristiinankaupunkia, Kaskisten kaupunkia, Länsirannikon ympäristöyksikköä, Väylävirastoa sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaista sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristövastuualuetta.

Seuraavassa on esitetty tiivistelmät annetuista lausunnoista.

Länsirannikon ympäristöyksikkö, hyvinvointi- ja eläinlääkintäyksikkö:

Terveysturvallisuus

Asiakirjoista puuttuu kuvaus kalankasvatuksen talvisäilytyksestä. Talvisäilytys voi sijaita sekä loma-asutuksen että vakituksien asutuksen läheisyydessä, mutta sen vaikutuksia ympäristöön ja asukkaisiin – esimerkiksi hajun, pölyn ja melun osalta – ei ole arvioitu.

Lisäksi asiakirjat eivät kerro, mihin satamaan kalat kuljetetaan, vaikka osa toiminnasta edellyttää satamakäyttöä. Puuttuu myös tarkemmat tiedot jätteenkäsittelystä, kuten kuolleiden kalojen ja perkuujätteiden käsittelystä. Satamaliikenteen lisääntymisestä tai sen mahdollisista haittavaikutuksista, kuten melusta, tärinästä tai pölystä, ei ole esitetty arviota.

Kalankasvatuksen vaikutuksia leväkukintaan ei ole käsitelty. Kristiinankaupungin, Kaskisten ja Närpiön merialueilla havaitaan vuosittain syanobakteereja, ja alueen asukkaat sekä loma-asuntojen omistajat tekevät niistä toistuvasti kyselyjä terveydensuojeluviranomaiselle. Syanobakteerien yhteydessä seuranta on säännöllistä, ja niiden esiintyessä uimista suositellaan välttämään. Kristiinankaupungin EU-uimaranta, hiekkasärkkä ja muut yleiset uimarannat ovat merkittäviä virkistysalueita, jotka voivat kärsiä mahdollisista leväkukinnoista.

Alueelle on suunnitteilla useita muita merkittäviä hankkeita, kuten kalankasvatuslaitoksia, Kaskisten sataman ruoppaus ja laajennus sekä merituulivoimapuistoja. Tämän hankkeen ympäristövaikutukset tulee arvioida yhdessä muiden suunnitteilla olevien toimintojen kanssa, jotta asukkaille voidaan taata terveellinen elinympäristö.

Eläinlääkintähuolto

Hankkeessa on esitettävä, miten kalatautien ehkäisy on huomioitu. Kalanpoikaset on hankittava terveiksi todistetuilta kasvattamoilta, ja niiden terveydentilasta on toimitettava asiakirjat, jotka sisältävät tiedot sairauksien tutkimuksista, mahdollisista rokotuksista ja lääkityksistä. Lisäksi on annettava selvitys rehun laadusta ja siitä, miten tartuntariskit on minimoitu.

On myös kerrottava, miten toimitaan tilanteessa, jossa suuri määrä kaloja joudutaan taudin puhkeamisen vuoksi poistamaan lyhyellä varoitusajalla asianmukaisesti.

Ilmastonmuutoksen myötä meriveden lämpötilan nousu lisää esimerkiksi vibrioosi-bakteerin esiintymisriskiä, mikä tulee huomioida tautien ehkäisyssä. Antibioottien käyttöä on vältettävä, ja painopisteen tulee olla tautien ennaltaehkäisyssä ja kalojen hyvinvoinnin varmistamisessa.

Länsirannikon ympäristöyksikkö, ympäristönsuojelu

Länsirannikon ympäristöyksikön ympäristönsuojeluosasto katsoo, että suunnitellusta toiminnasta esitetty kuvaus sisältää merkittäviä puutteita, joita tulee täydentää. Asiakirjoista ei käy ilmi mm. kalankasvatuksen aloitusvaihe, kuljetuksen yksityiskohdat, kuolleiden tai sairaiden kalojen käsittely kuljetuksen aikana, kalojen kasvatusprosessin vaiheet, kuten kasvatuksen lopullinen koko ja kuolleisuuden arviointi, käytettävä rehu

ja sen vaikutukset kalojen hyvinvointiin sekä ravinnepäästöihin, perkuujätteiden käsittely, kalojen käsittelyn jätevesien esikäsittely ja käsittelytilojen puhdistus, liikenteen vaikutukset, mukaan lukien kuljetusten määrä ja ajoitus, huoltosataman käyttö ja siihen liittyvät varastointijärjestelyt sekä eläinsuojelunäkökulmat, kuten hylkeiden, saukkojen ja lintujen aiheuttamien vahinkojen ehkäisy.

Hankkeeseen liittyvää ympäristövaikutusten arviointia on täydennettävä erityisesti jätteenkäsittelyn, jätevesien käsittelyn, liikenteen lisääntymisen ja eläinsuojelun näkökulmista. Jätehuolto tulee toteuttaa lainsäädännön mukaisesti, ja kunnallisten jätevedenpuhdistamoiden kapasiteetti on varmistettava.

Kristiinankaupungin alueelle ja sen lähistölle on suunnitteilla useita muita suuria hankkeita, kuten merituulivoimapuistoja, kalankasvattamoja ja infrastruktuuriprojekteja. Näiden yhteisvaikutukset, kuten liikenteen ja jätevesien lisääntyminen sekä vesistökuormitus, tulee arvioida kokonaisuutena. Näin ollen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista pidetään välttämättömänä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalouspalvelut

ELY-keskus katsoo, että suunnitellun kalankasvatuslaitoksen ravinnekuormitus rannikkoalueille on melko vähäinen avomerisijainnin, hyvän vedenvaihtuvuuden ja virtausten avoimuuden johdosta. Alueen meren päävirtaus on pohjoiseteläsuuntainen eikä siten suuntaudu rannikkovesille.

Suunnitellun kalankasvattamon läheisyydessä Pohjanlahden rannikon ulkosaariston ulkopuolella tyypillinen kalalaji on erityisesti silakka, jolla silläkin poikastuotantoalueet sijaitsevat useiden kilometrien etäisyydellä lähempänä rannikkoa (vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuusohjelma VELMU).

Rannikkokalastus (verkko- ja rysäpyynti) tapahtuu yleisesti ottaen sisemmillä ja suojaisemmillä rannikkoalueilla. Silakan troolipyyntiä harjoitetaan yleisesti avomerellä, mutta pääasiassa hankealuetta ulommilla merialueilla. Saaliin tilastoruudulla, jolla hankealue sijaitsee, pyynti on ollut viime vuosina melko vähäistä.

Kokonaisuutena ottaen hankkeen aiheuttamista ravinnekuormituksen vaikutuksista kalakantoihin on jo olemassa paljon tietoa. Voidaan katsoa, että YVA-menettely ei toisi yleisen kalatalousedun kannalta olennaisesti merkittävää lisätietoa eikä siten ole välttämätöntä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarayksikkö

Varsinais-Suomen ELY-keskus korostaa, että hankkeessa tulee YVA-lain 13 §:n mukaisesti arvioida, aiheutuuko hankkeesta merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka rinnastuvat YVA-lain hankeluettelon mukaisten hankkeiden vaikutuksiin. Esimerkiksi YVA-lain mukaan

kalankasvatustiloksilta, joiden vuosittainen kalan lisäkasvu on vähintään 1 000 000 kg, edellytetään aina YVA-menettelyä.

Viimeisimmässä KHO:n vuosikirjapäätöksessä (3339/2023) korostettiin, että myös hankeluettelon alarajaa pienemmistä hankkeista voi aiheutua merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja näiden kohdalla arviointimenettelyn tarpeellisuus ratkaistaan yksittäispäätöksellä. Päätöksessä painotettiin sijaintipaikan sietokyvyn ja yhteisvaikutusten merkitystä sekä unionin ympäristön laatustandardien huomioimista.

Kristiinankaupunkiin suunnitellussa kalankasvatushankkeessa merkittävät ympäristövaikutukset liittyvät ravinnepestöihin, jotka voivat heikentää läheisten vesimuodostumien ekologista tilaa. Päätöksessä on myös huomiotava hankkeesta vastaavan esittämät vaikutusten vähentämistoimet, kuten FINFARMGIS- ja FICOS-mallinnukset sekä Itämeren rehun käyttö. YVA-lain mukaan on arvioitava, ovatko esitetyt toimenpiteet riittävän tehokkaita.

Varsinais-Suomen ELY-keskus painottaa Selkämeren heikentyneen tilan vaikutusta hankkeiden arviointiin. Ravinnekuormituksen lisääntyminen, erityisesti fosforin osalta, on nostanut rehevöitymisriskiä, mikä on ristiriidassa merenhoitosuunnitelman tavoitteiden kanssa. Esimerkiksi Selkämeren hyvän tilan saavuttamiseksi fosforin ja typen enimmäiskuormitusmäärät ovat selvästi nykyisiä kuormitusarvoja pienemmät.

Päätöksenteossa on ratkaisevaa arvioida vaikutusten merkittävyyttä erityisesti, jos hanke sijoittuu vesimuodostuman sisälle. Tällöin tulee varmistaa, ettei toiminta estä vesien- tai merenhoidon tavoitteiden saavuttamista. Aiemmat oikeustapaukset osoittavat, että rannikkovesien ja avomerialueiden tarkastelussa painotetaan eri kriteerejä, mutta YVA-menettelyn soveltamisessa varovaisuusperiaate on keskeinen.

Itämeren tilan parantamiseksi ravinnekuormitusta on vähennettävä. Esimerkiksi KATOT-hanke on määrittänyt Selkämerelle typen ja fosforin enimmäiskuormitusmäärät, joita ei tule ylittää ilman kompensatiotoimenpiteitä. Ravinnekuormituksen lisäys on suhteutettava hankkeen vaikutusalueen kokonaiskuormitukseen, jotta ympäristötavoitteet voidaan saavuttaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tulisi soveltaa erityisesti hankkeissa, joissa ravinnekuormitus voi heikentää vesimuodostumien tai merialueiden tilaa. Päätöksenteossa on huomiotava unionin ympäristöstandardit, paikallisen sietokyvyn rajat ja mahdollisten yhteisvaikutusten laajuus.

Väylävirasto

Väylävirastolla ei ole olemassa olevien tietojen perusteella lausuttavaa asiassa. Väyläviraston Kristiinankaupunki Karhusaari väylä sijaitsee

kalankasvatushankkeesta noin kolmen kilometrin etäisyydellä eikä siihen tietojen perusteella kohdistu vaikutuksia.

Hankkeesta vastaavan vastine

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus varasi hankkeesta vastaavalle mahdollisuuden antaa vastine saatuihin viranomaislausuntoihin. Hankkeesta vastaava toimitti ELY-keskukselle 22.11.2024 vastineen.

Hankkeesta vastaavan toimittama vastine sisälsi yhteenvedon sekä erillisinä liitteinä vastineet Länsirannikon ympäristöyksikön ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoihin. Hankkeesta vastaava toteaa vastineessaan seuraavaa.

Länsirannikon ympäristöyksikkö, ympäristönsuojelu

Metsähallituksen näkemys on, että lausunnossa esitettyjä asiakohtia voidaan osittain ottaa huomioon ympäristölupahakemuksen vaikutusarvioinnissa eikä niitä ole syytä tarkastella YVA-menettelyssä. Seuraavassa tarkempia havaintoja lausunnon yksityiskohdista.

Vastineessa on mainittu useita yksityiskohtia, jotka liittyvät 1. päivittäiseen operatiiviseen toimintaan, omavalvontaan ja yrityksen liiketoimintatapoihin, jotka voivat vaihdella jopa vuosien välillä, 2. eri toimipaikoissa tai laitoksilla tapahtuviin toimintoihin, joihin on voimassa oleva tai tullaan hakemaan tarvittaessa erillinen ympäristölupa, ja 3. hyviin käytäntöihin ja kuormitusperusteiseen lupaan ja sen valvontaan. Edellä mainitusta johtuen näitä asioita ei ole tarpeen tarkastella YVA-menettelyssä.

Lausunnossa on nostettu esille kattavasti eri hankkeet ja niiden yhteisvaikutukset. Vasta suunnitteluasteella olevien hankkeiden yhteisvaikutuksia tämän hankkeen kanssa ei voi eikä tarvitse YVA-lainsäädännön mukaan arvioida YVA-menettelyssä. Tällaisia ovat muun muassa vastineessa mainitut hankkeet, kuten Havsskog Ab:n ja Hamnskärlax Ab:n kalankasvattamohankkeet, Kaskisten sataman laituri ja kenttäalueiden laajennus ja syväväylän ruoppaus, merituulivoimapuisto ja niiden merikaapelireitit, joiden rantautumisalueet, vedyntuotantohankkeet ja vedyn johtamiseen tarvittavien putkilinjojen tms. rakentaminen.

Nordic Trout Ab:n laitoksella sen sijaan on voimassa oleva ympäristölupa, joka on otettu jo huomioon hankkeen suunnittelussa sijoittamalla hanke riittävän kauaksi kyseisestä laitoksesta tekemämme kuormitusmallinnuksen perusteella. Tämän hankkeen vaikutus esimerkiksi a-klorofyllipitoisuuteen Nordic Trout Ab:n laitoksen kohdalla on keskimäärin vain noin 0,01 mikrogrammaa litrassa. Vaikutus on niin pieni, että sillä ei ole merkittävää yhteisvaikutusta eikä YVA-menettelyssä saada tähän arviointiin lisätietoa ja on siten tarpeetonta.

Närpiönjoki ja Lapväärtinjoki on huomioitu ympäristölupahakemuksen FICOS mallinnuksessa eikä niiden arviointi ole enää erikseen tarpeellista YVA-menettelyssä. Jokien vaikutus kohdistuu sisäsaaristoon, kun toisaalta hankkeen vaikutukset kohdistuvat päävirtaussuuntien mukaisesti ulkomerelle pohjoiseen.

Toimista aiheutuva jätteen laatu ja määrä on arvioitu ympäristövaikutusselostuksessa. Kuljetukset, jätevesien kohdentuminen ja liikenteen lisääntyminen määräytyvät sen jälkeen, kun ympäristölupa siirtyy toistaiseksi määrittämättömän yrityksen hallintaan. Kyseisille toiminnoille lupa haetaan tarvittaessa sen jälkeen kuin tämän hankkeen ympäristölupa on myönnetty ja se on siirtynyt uuden toimijan haltuun. Koska toimintatavat ovat moninaiset niitä ei voi sisällyttää ympäristövaikutusarviointiin tarkasti eikä niitä voi myöskään YVA-menettelyssä tarkemmin arvioida. Tässä yhteydessä toiminta ja vaikutusarviointi rajataan ainoastaan kyseisen kohteen ympäristövaikutuksiin.

Länsirannikon ympäristöyksikkö, terveydensuojelu ja eläinlääkintähuoltoyksikkö

Metsähallitus arvioi vastineessaan esiin nostettuja asiakohtia lähinnä siitä näkökulmasta mitkä asiat on hyvä käsitellä YVA-menettelyssä, ympäristölupahakemuksen ympäristövaikutusarvioinneissa tai mitkä toimenpiteet eivät sisälly ympäristölupa- ja vesilupahakemukseen, vaan kohdistuvat yrityksen päivittäisiin toimintoihin ja muuhun lainsäädäntöön.

Ympäristölupahakemus ei koske talvisäilytyspaikkaa eikä toimintaa rajata hakemuksessa mihinkään yksittäiseen satamaan. Kalankasvatuslaitoksen vuokraavalla yrityksellä on useita vaihtoehtoja toimia ympäristöluvan puitteissa ja siksi kyseisiä asiakohtia ei yksityiskohtaisesti ole eriteltävissä. YVA-menettely ei tuo ratkaisua tähän asiaan eikä sitä eritellä edes ympäristölupahakemukseen. Yrityksen on järjestettävä muut liiketoiminnot siten, että ne ovat säädösten mukaisia. Yleisellä tasolla kalankasvatuksen vaikutuksia ja vaikutusvaihtoehtoja on kuvattu vastineen yhteenvedossa, kuten kalankasvatuksen ympäristösuojeluohjeistuksessa on mainittu.

Hankkeessa on arvioitu vaikutuksia a-klorofylliin eli pintaleviin ja perifytoniin eli päällyspeleihin. Vaikutukset eivät ulotu merkittävinä kauas laitoksesta. Syanobakteerit eli sinilevät hyötyvät myös ravinteista, mutta ne eivät ole riippuvaisia typpiravinteesta, jota ne voivat käyttää suoraan ilmakehästä, mutta muita levätuotantotarkasteluja vastaavasti syanobakteerien ravinnelisäys ei kohdistu eikä ulotu virkistysalueille, joten YVA-menettely ei tästä näkökohdasta ole tarpeellinen.

Yhteisvaikutukset ovat asioita, joita on hyvä huomioida esimerkiksi YVA-menettelyssä, esimerkiksi jos niiden yhteisvaikutusta ei tunneta tai siihen ei ole menetelmiä. Suunnitelmien yhteisvaikutuksia ei kuitenkaan

ole mahdollista arvioida ennen kuin vaikutukset on esitetty virallisessa prosessissa. YVA-laki ei velvoita huomioimaan hankkeita, joilla ei ole vielä ympäristölupaa eikä siis ole mahdollista arvioida liioin YVA-menettelyssä. Ympäristölupahakemukseen voidaan liittää sellaisen kohteen yhteisvaikutusarvio, josta on ympäristölupapäätös ja siten vaikutus on tiedostettu. Näin on toimittu Kalavaltio-hankkeessa muun muassa Haminan alueella (Kalankasvatustiloksen ja akkutehtaan yhteisvaikutuksen arviointi). Lähtökohtaisesti hankkeen menetelmät kuten Ficosmalli huomioi alueella olevat muut kuormittajat ja niiden yhteisvaikutuksen. YVA-menettely ei tuo näin ollen tähän kysymykseen lisäarvoa vaan arviointi voidaan tehdä osana lupahakemusta.

Kalaterveyden edistäminen ja riskienhallinnan toimenpiteet kuuluvat pääsääntöisesti laitoksen päivittäisiin toimintoihin ja omavalvontaan. Ympäristöluvuissa tai YVA-menettelyssä ei ohjata tällaisia toimenpiteitä, joihin on tarvittaessa oma lainsäädäntö ja säädökset, muun muassa infektoituneiden laitosten poikasten siirtoihin liittyen, jota yrittäjän on noudatettava.

Ympäristölupiin liittyy kuitenkin rehunkäyttöön ja sisältöön liittyvä seuranta sekä raportointivelvoite. Liittyen esimerkiksi haettavaan kuormitusperusteiseen lupaan, mutta näitäkään asioita ei ole tarve käsitellä YVA-menettelyllä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarayksikkö

Lausunnossa on kattavasti tuotu esille ennakkotapausten ja lainsäädännön perusteella minkälaisia kalankasvatuksen tapauksia on käsitelty tai jätetty käsittelemättä YVA-menettelyn avulla. Lisäksi ELY-keskus on hankemateriaalin tavoin tuonut esille merialueen tilaan liittyviä parametreja päätöksenteon tueksi lähinnä liittyen YVA-lainsäädännön 2 liitteeseen, jossa määritetään niin sanottuja erityisiä syitä, joissa YVA-menettely voi olla perusteltua toteuttaa.

Metsähallituksen näkemyksen perusteella lähtökohtaisesti hyvin valmisteltu ympäristölupaan liittyvä vaikutusarviointi ja sidosryhmäyhteistyö korvaa kalankasvatushankkeissa YVA-menettelyn tarpeen. Tämä säästää toivotusti aikaa lupaprosessissa noin 3 vuotta ja samalla sekä yrittäjän että viranomaisen resursseja merkittävästi siten, että ympäristövaikutusten arviointi on yhtä laadukasta ja osallistaminen varmistetaan. Esimerkiksi YVA-lain 5§ kannattaa soveltaa tässä yhteydessä laajasti kalankasvatushankkeissa siten, ettei YVA-menettelyjä tarvitse tehdä vaan selkeästi tunnetut asiat käsitellään normaalissa ympäristölupakäsittelyssä.

YVA-laki 5§ "Hankkeesta vastaava voi tehdä yhteysviranomaiselle aloitteen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn korvaamisesta muun lain mukaisella menettelyllä tai menettelyyn sisältyvän kuulemisen järjestämisestä muun lain mukaisessa menettelyssä. Yhteysviranomainen ja muun lain mukaisesta menettelystä vastaava

viranomainen voivat sopia hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta tai menettelyyn sisältyvän kuulemisen järjestämisestä muun lain mukaisessa menettelyssä."

Kokemuserusteisesti Isokarin YVA-menettelyn perusteella, sekä huomioiden näissä lausunnoissa arvioidut asiat Metsähallituksen näkemyksen perusteella YVA-menettely (arviointi, selostus ja kuulemiset) ei tuo lisäarvoa lupaharkintaan. Tarvittavat selvitykset voidaan tuottaa suoraan ympäristölupahakemukseen. Kalankasvatustilastojen vaikutuksia on seurattu pitkältä ajanjaksolta merialueella noin 200 laitoksella ja tutkimuksin on todennettu, että vaikutukset esimerkiksi leviin tai ravinnepitoisuuksiin ovat niin vähäisiä, että hyvissä olosuhteissa paikallisia vaikutuksia ei pysty mittaamaan. Merialueisiin kuten Selkämeri ja/tai vesimuodostumiin vaikutukset ovat yksittäisissä hankkeissa hyvinkin vähäisiä. Kristiinankaupungin kohde ei sisällä YVA-menettelyyn liittyen erityispiirteitä siten, että uusien menetelmien tai tutkimusten tekeminen toisi lisätietoa ympäristö- tai vesilupalupapäätökseen. Lisäksi alueen muut kuormittajat on jo huomioitu arvioinnissa. Alueen erityispiirteistä on kuultu ja kuullaan sidosryhmiä 1. ennakkokeskusteluissa 2. YVA-tarveharkintaan liittyen sekä vielä 3. ympäristölupahakemuksen asianomaisten kuulemisen yhteydessä yhteensä siis kolme kertaa. Täten YVA-menettelyn osallistaminen ja kaksi ylimääräistä sidosryhmäkuulemistä arviointi- ja selostusvaiheessa ei tuo hankkeeseen merkittävää lisätietoa. Tämä havaittiin esimerkiksi Isokarin YVA-menettelyssä, jossa sidosryhmätkin ihmettelivät, miksi sama hanke on jatkuvasti lausunnolla.

Yhteenveto hankkeen koosta, sijainnista ja vaikutuksista suhteesta YVA lain liitteisiin 1 ja 2

Hankkeen koko (800 tonnia) on selkeästi pienempi 1000 tonnin kalankasvatukselle määriteltyä YVA-rajaa. Alue sijaitsee avomerialueilla, jossa sen vaikutukset merialueeseen tai herkkiin alueisiin on vähäinen, joten siksi erityisselvityksiä (esimerkiksi herkkiin luontokohteisiin) ei ole tarpeen arvioida. Hanke sijaitsee merenhoitoalueella, johon sen vaikutukset ovat vähäiset, samoin kuin noin kilometrin päässä idässä sijaitsevaan lähimpään vesimuodostumaan. Erityisesti, koska päävirtaussuunta on tehdyn mallinnuksen perusteella pohjoiseen. Hankkeen pohjoispuolella sijaitsevalta Nordic Trout Ab:n laitokselta ei tarvittu YVA- menettelyä tuotantomäärän ollessa 950 tonnia, johon suhteutettuna ei ole yhdenvertaisesti perusteltua laatia YVA-menettelyä pienemmälle hankkeelle samankaltaisissa ympäristöolosuhteissa. Metsähallituksen suunniteltu laitos sijoitettiin huomioiden yhteisvaikutus kyseisen laitoksen kanssa, joka sijaitsee noin 10 kilometrin päässä. Tämän laitoksen vaikutus a-klorofylliin Nordic Trout Ab:n laitoksen kohdalla ja vaikutusalueella on hyvin pieni (noin 0,01 mikrogrammaa per litra), miksi yhteisvaikutusta ei tarvitse enempää arvioida.

RATKAISU

Metsähallituksen kalankasvatushankkeeseen (liite 1) ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnissa annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Perustelut

YVA-lain (126/2019) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 1) d) mukaan merialueella sijaitseviin kalankasvatustiloihin, joissa kalan lisäkasvu on vähintään 1 000 000 kg vuodessa, sovelletaan aina YVA-menettelyä.

Lisäksi arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelon mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Yksittäistapauksia koskevassa harkinnassa tulee huomioida erityisesti YVA-direktiivin 2011/52/EU liitteen II mukaiset hankkeet.

Metsähallituksen Kristiinankaupunkiin suunniteltu kalankasvatushanke, kun tuotantovolyymi on 800 000 kg vuodessa, ei edellytä YVA-menettelyä hankeluettelon perusteella.

Tämä päätös koskee vain ELY-keskukselle 22.3.2024 toimitetun ja 17.9.2024 täydennetyn aineiston mukaista kalankasvatushanketta. Mikäli hanke muuttuu laajuudeltaan, muilta ominaisuuksiltaan tai ympäristövaikutuksiltaan esitetystä merkittävästi, arvioidaan ELY-keskuksessa YVA-menettelyn soveltamista yksittäistapauksessa tarvittaessa uudestaan.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja luonne

Hanke on kokoluokaltaan (800 t/a) selvästi hankeluettelon 1 d) mukaista hankekokoa 1 000 t/a pienempi. Suunniteltu kalankasvatustila on sijoitettu kansallisen sijainninohjaussuunnitelman mukaisesti avoimelle ulkomerialueelle. Hankkeessa ei sijoitu toimintoja ranta-alueille tai vesienhoitoalueille.

Vesistövaikutukset (kuormitus, vesientila)

Suunnitellun kalankasvatustilan vesistövaikutukset Selkämerellä eivät ennalta arvioiden ole merkittäviä erityisesti laitoksen sijainnin ja suotuisien ympäristöolosuhteiden ansiosta. Hanke sijoittuu avomerialueelle noin 10 km Kristiinankaupungista länteen, missä meren syvyys on yli 20 metriä, eikä hankkeeseen sisälly rannikkoalueille sijoitettavia toimintoja. Alueen avomerialueolosuhteet, hyvä veden vaihtuvuus ja pohjoiseteläsuuntaiset virtaukset rajoittavat merkittävästi laitoksen ravinnekuormituksen vaikutuksia.

Mallinnusten perusteella laitoksen fosfori- ja typpipäästöt (3,3 t/v ja 39,12 t/v) suhteessa Selkämeren kokonaiskuormitukseen (580 t/v fosforia ja 17 000 t/v typpeä) ovat vähäisiä (0,6 % P ja 0,2 % N).

Vaikka rannikkovesien, kuten noin kilometrin päässä sijaitsevan Kaskinen-Siipy-vedimuodostuman, tila on luokiteltu tyydyttäväksi, hankkeen ravinnekuormitus ei vaaranna vesienhoidon tavoitteita. Ravinnepäästöjen paikallinen vaikutus ulottuu arvioiden mukaan 550–625 metrin säteelle laitoksesta, ja avomerivirtausten tehokas laimeneminen estää vaikutusten leviämisen laajemmalle alueelle. Näin ollen ravinnekuormituksesta aiheutuvat muutokset esimerkiksi klorofylli-a-pitoisuuksissa ovat vähäisiä, eivätkä ne vaaranna vedimuodostumien hyvää tilaa tai merenhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Hanke sijoittuu alueelle, joka kansallisen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman mukaan on sopiva yli 600 tonnin tuotantokapasiteetin kalankasvatustiloksille. Hyvät laimenemisolosuhteet ja virtausten suuntautuminen pois rannikkoalueilta rajoittavat kuormituksen vaikutukset pääosin paikallisiksi. Vaikutukset merenpohjan luontoarvoihin, linnustoon tai ihmisten elinoloihin ovat ennalta arvioiden mukaan vähäiset.

Kokonaisuudessaan hankkeen vaikutukset Selkämeren merenhoitoalueeseen ja lähialueen vedimuodostumiin ovat ennalta arvioiden vähäiset.

Luontoarvot, Natura

Harkintapyyntöön yhteydessä tehdyn Natura 2000 arvioinnin tarveharkinnan perusteella hankkeesta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia Natura 2000 –alueiden suojeluperusteisiin. ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö on yhtynyt tarveharkinnassa esitettyyn näkemykseen, ja todennut, että ottaen huomioon jatkokasvatusalueen ja Natura 2000-alueiden välinen pitkä etäisyys (Kristiinankaupungin saariston Natura alue 9 km päässä ja Närpiön saariston Natura alue 15 km hankealueesta), on epätodennäköistä, että jatkokasvattamon ravinnekuormituksella olisi itsessään merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura 2000-alueiden suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin. Lisääntyvä liikenne saattaa vaikuttaa luontoarvoihin esim. häiritsemällä Natura alueilla ja alueiden suojeluperusteena olevien lintujen ruokailu- ja lepäilyalueita, mutta vaikutukset eivät ole merkittäviä.

Pohjaeläimistöön ja perifytoniin kohdistuvat vaikutukset jäävät vähäisiksi alueen syvyyden ja avomerialueen virtauksen ansiosta. Vaikutukset kalastukseen ja kalojen kutualueisiin ovat vähäiset.

Alueella esiintyvät riutat sijaitsevat valaistun vyöhykkeen alapuolella, mikä rajoittaa niiden eliöyhteisöjen herkkyyttä rehevöitymiseen. Tämä vähentää riuttoihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

Muut vaikutukset

Hankealue kuuluu Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040, jossa lähellä sijaitsevat Mössbådan-Härkmeren veneväylä ja Kristiinankaupungin kauppamerenkulun väylä. Itäpuolella on Natura 2000 -alue (Kristiinankaupungin saaristo), ja kaakkoispuolella Suupohjan saaristo, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue. Pohjanmaan maakuntakaava 2050-ehdotuksessa Suupohjan saaristo ulottuu lähemmäs hankealuetta. Vaikka kaavamerkinnot eivät estä hankkeen toteuttamista, ne edellyttävät luonnonarvojen säilyttämistä.

Jatkokasvatusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse erityisiä kalastusalueita, eikä alue sijoitu veneväyliin vaikutuspiiriin, minkä johdosta hankkeen vaikutukset kalastukseen ja vesiliikenteeseen ovat vähäiset. Suunniteltu hanke sijoittuu avoimelle merialueelle, jonka läheisyydessä ei sijaitse häiriöille herkkiä kohteita, kuten asutusta tai virkistysalueita. Hankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia maisemaan eikä alueen virkistyskäyttömahdollisuuksiin.

Haittojen lieventämistoimenpiteet

Harkintapyyntöä ei ole esitetty avomerelle sijoittuvasta kalankasvatuksesta poikkeavia haittojen lieventämistoimenpiteitä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia on YVA-lain liitteen 2 kohdan 3 alakohdan g mukaan otettava huomioon yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa. Selvitysten perusteella hankkeen aiheuttama kuormitus ei muodosta merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden toimijoiden kanssa. Hankkeen vaikutusalueen ravinnekuormituksen on arvioitu olevan merkittävä, mutta se laimenee tehokkaasti avomerialueella.

Ympäristön seuranta ja tarkka vaikutusalueen kartoitus ennen hankkeen toteutusta ovat välttämättömiä. Vaikka YVA-menettelyä ei katsota tarpeelliseksi, hankkeen ympäristölupaehdoilla tulee varmistaa riittävät keinot ravinnepäästöjen vähentämiseksi ja vaikutusten seurannaksi.

Yhteenvedo

Kun huomioidaan hanke kokonaisuutena, sen ominaisuudet, sijainti, vaikutusten luonne, esitetyt selvitykset ja kuulemisessa esiin tulleet asiat hankkeesta tai hankkeiden yhteisvaikutuksista, hankkeesta ei todennäköisesti aiheudu laajuudeltaan tai laadultaan YVA-lain hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeeseen ei siten ole tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

YVA-lain 31 §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan on sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusoikeus on päätöksen liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan.

Asia on käsitelty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueella. Asian on esitellyt ylitarkastaja Virve Kustula ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Elina Venetjoki.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla 30 päivän ajan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Kristiinankaupungille julkaistavaksi niiden verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan ympäristöhallinnon verkkopalvelussa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/etela-pohjanmaa

JAKELU

Metsähallitus (saantitodistuksin)

Sähköisesti:
Kristiinankaupunki

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalouspalvelut-yksikkö
Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristövastuualue

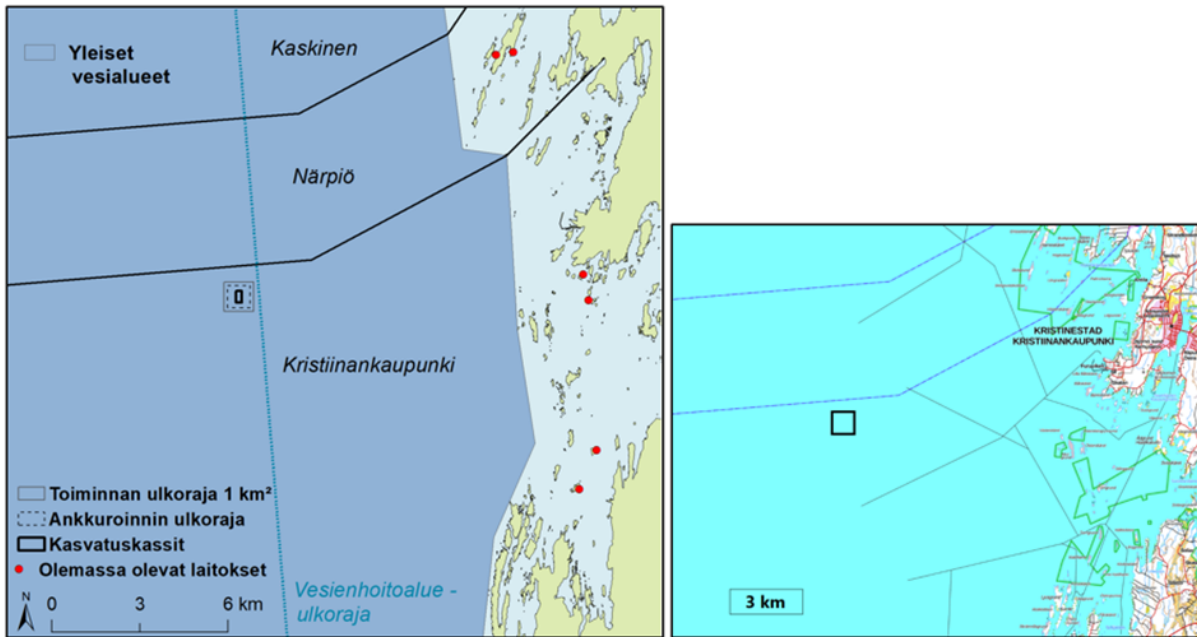
LIITE 1

Hankealueen kartta

LIITE 2

Valitusosoitus

LIITE 1 Hankealueen kartta

Kuva 1 Laitoksen sijainti

Tämä asiakirja EPOELY/877/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/877/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kustula Virve 23.01.2025 12:33

Ratkaisija Venetjoki Elina 23.01.2025 12:51

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Milloin päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vaatimatta, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä päätökseen merkitystä postiinjättöpäivästä, ellei muuta näytetä. Milloin päätös on lähetetty sähköisenä viestinä vastaanottajan suostumuksella, se katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/kuulutuksen julkaisemisesta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei tarvitse esittää, jos: 1) päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa; 2) asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa; 3) valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista

oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti tai asiamiestä käyttäen, postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Valituksen voi tehdä Vaasan hallinto-oikeuteen myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle ja tämän on toimitettava valitus viipymättä toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) 1 §:n mukainen maksu on tällä hetkellä 310 euroa.

Linkki tuomioistuinmaksulakiin: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Ajantasaista tietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijajulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>

Vaasan hallinto-oikeus

Asiointi ensisijaisesti sähköisen asiointilinkin kautta: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, Vaasa, 4. krs

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: Kirjaamo 0295 642 780

Puhelinvaihde: 0295 642 611

Faksi: 0295 642 760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: ma-pe klo 8.00–16.15